

udapest
ben!
szálloda
ucca 2.
és 81-3-08.
olcsó szobák,
konyha.
lyiségek!
Hideg-meleg
és le és fel.
dszer.

egnőstül?

Fenntartással közöl-
hírét, mely szerint
1-én intim családi
Mironescu volt mi-
rokonával.

tártják meg
monstrept

A 19 antifasiszta
Anna Pauker, va-
védelem kérésére,
magyarsze nem érke-
alására. A tárgyalást
ák megtartani.

t a kormány
ot ügyében

A Dimineața írja:
ostromállapot, úgy
bb törvényt kell ké-
apok meghosszabbít-
tagjai szeretnék, ha
állapotról, hogy így
ok viszont azt hiszik,
amelyek az ostromál-
tá tették, nem szün-
ég nem hoztak.

pszavazás az alkot-
böntött. Tallinból je-
megejtett népszava-
bátársaság elnökét,
zetgyűlés az alkot-
A módosítás mel-
léka szavazott.

dó Párt Cluj
ának

ogvédő iradjában
n déli 1/2-1/2 óra
tart inspekción.

mara

arszajtjainak, akik
csak egyszer es-
letrása a fasiszta
alatt.

lej

könyvszótályában.

és Lapkádó R. T
Baron L. Pop 16.
na: 8-61.

ROMANIA
1 LEU POSTA
19. Ter
Bavonta
evre 306.
Ködre: Ha
Kélebra 13.
Bétekek díjazás
KÉLET az erdély
adéság egyetlen pe
Bétekek utányom
és megjelölésével

Dr. Tanasetter Robert
Budapest
Diester 2.1.3

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Börmentő
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő: Sándor
Ferenc. Búcsóvári szerkesztő: Károly
szegi Ernő, Stráda Obálcecsa 63
Péntek, 1936. február 28.
5696. EV. ADAR 5
XIX. EVF.
49 SZÁM

Tokióban a legális kormány
ura a helyzetnek

Egyelőre ideiglenes kormány vezeti a japán államügyeket. Tokióban szigorított ostrom-
állapot van. Újabb hajórajok tartanak Osaka fele. Az első divízió katonái visszatértek
kaszárnyaikba. Meghalt Takahashi pénzügyminiszter

A mikádó nem fogadta el Goto miniszterelnök lemondását

LONDON, február 27. A japán katonai puccsról csütörtök délutánig érkezett
hírek még mindig zavarosak és kiakadályozatlan helyzetéről számolnak be. Az új kor-
mány megalakításával megbízott Goto belügyminiszter visszaadta megbízását, ami
azt jelentheti, hogy a kormány nem érzi teljes biztonságban magát s hogy a japán
főváros még mindig a forrongás állapotában van.

A délelőtti jelentések szerint a kormány egyelőre nem lépett fel katonai esz-
közökkel a lázadók ellen, akik az elfoglalt minisztériumokat még mindig kezükben
tartják. Nincs pozitív kép arról, hogy győzött-e, vagy sem a fasiszta lázadás?

Nem tudni: vajjon a kormány teljesíteni fogja-e a lázadók ama kívánságát,
hogy katonai kormány vegye át a hatalmat s Japán fenntartás nélkül lépjen a hábo-
rus politika útjára s indítson háborút Kína és Szovjetország ellen.

A Japánban uralkodó állapotok mindenesetre nyugtalanítóak. Amint már teg-
nap tudósításunkban jeleztük, a távolkeleti helyzet felborulása Európa sorsára is
végtelen kihatással lehet. London és Párizs érthető izgalommal reagál a Japánban
zajló eseményekre.

Egy katonai-fasiszta kormány alakulása Japánban feltörtáthatatlanul hoz-
ná magával a Távolkelet lángbaborulását: egy japán-orosz és japán-kínai háború
kirobbanását, amit se Anglia, se az Egyesült Államok nem nézhetnének tétlenül s
ami könnyen odáig fajulhatna, hogy Németország, karöltve Lengyelországgal,
megkísérelné a szovjet nyugati határainak megtámadását s ezáltal egy új világ-
háború kitörését idéznék elő.

A jelek szerint a japán helyzet kialakulása még napokig várakol magára.
Mindaz attól függ, hogy a koronatanács milyen intézkedésekre szánja el magát és
érez-e magában elég erőt arra, hogy a lázadókat könyörtelenül leverje, vagy sem.

A legkisebb ingadozás kétségkívül a lázadók javára alakítja az esélyeket. Az is
nagy kérdés, hogy vajjon a lázadás mögött a japán közvélemény, illetőleg a had-
sereg többsége áll-e, vagy pedig csak egy töredék, amelynek leveretése nem jelent
szembehelyezkedést a tényleges japán közvéleménnyel.

A japánból érkező újabb híreket a beérkezés sorrendjében alábbiakban adjuk.

Goto visszaadta miniszterelnöki megbízását

Tokió, február 27. Csütörtök reggel a
helyzet a következő volt Tokióban: A lá-
zadók még az általuk elfoglalt miniszté-
riumok és más középületek belsejében van-
nak. A kormányhíh csapatok drótővény-
nyel vették körül ezeket az elszigetelt épü-
leteket és megakadályozták, hogy a felke-
lők a külvilággal érintkezessenek. Az éj-
szaka folyamán összeült a legfőbb tanács
a mikádó elnökletével. Ezen résztvettek a
császári család tagjai, a mikádó polgári
és katonai tanácsadói és a kormány tag-
jai. Goto, aki lemondott a kormányelnöki
megbízásáról, kijelentette, hogy megmar-
rad a kormány élén, míg új, végleges ka-
binet alakul, ami péntekre várható. A ko-
ronatanács egész éjszaka tartott és me-
gettette a szűk létes intézkedéseket. Két tá-
bornokot a lázadók főhadiszállására küld-
tek, követelve, hogy irtítsék ki azonnal a
középületeket, hogy ezáltal elkerüljenek
minden vérontást. A lázadók vezérei azt
felelték, hogy engedelmessé válnak, ha
katonai jellegű kormány alakul. Megígér-
ték azonban, hogy semmivel sem fogják
veszélyeztetni a polgárok életét. Azt hi-
szik, hogy ma délelőtt a lázadók önként
kivonulnak a középületek és így nem kerül
sor harcra. Tokióban szigorított ostrom-
állapot van. A városban teljes a nyugal-
lom, kivéve a minisztériumok környékét.
Tengerészőrszolgálat tartják fenn a rendet.
Saito admirális meggyilkolása alkalmá-
val megsebesült a felesége is, aki védeni
akarta férjét. Ugyanilyen körülmények
között sebesült meg Makino grófnő is.

Elfogták a lázadás vezéreit?

Tokió, február 27. (Rador). A Petit Pari-
sien tudósítója a következőket jeleni a ja-
pán helyzetről: A lázadók továbbra is birto-
nkban tartják a minisztériumokat, több más
középületet és a rendőrfőnökség palotáját is.
A kormány rendelkezik a helyőrség csa-
pataival és a Yugewara hajóraj tengeré-
szével.

Egy másik hajóraj ma érkezik és egy nar-
madik urban van Osakasa. A kormányhoz hi-
csapatok úgy asztik eddig nem kaptak pa-
rancsot a lázadók megtámadására. Úgy lat-
szik, kerümi akarják — ameddig lehet —
az összeütközést és vérontást. Az utcákon a
forgalom ismét megkezdődött, a bankokat és
kereskedelmi vállalatokat újabb megnyitották.
Deután 3 órakor érkezett jelen és szerint
a helyzet igen súlyos volt. A tokiói I. had-
osztály parancsnoka nem fogantatosított erő-
szakos intézkedéseket a lázadók ellen. Az
ipari vagy penzügyi világ egyetlen kapacitása
ellen sem történt merénylet. A lapok szer-
kesztősegei a felkelelő hivatalos közleményt
kaptak két kapitány aláírásával, amelyben
a kormányt azzal vádolják, hogy eltávolította
Japán igazi szellemét és aláarta az 1930. i
iondoni tengerészeti egyezményt. Ezenkívül a
hadseregben is megnevelő intézkedéseket
eszközött.

Ejfélikor a Goto-kormány — a volt belügy-
miniszter kapott tegnap megbízást az ügyek
vitelére — lemondott. A császár kihirdette
az ostromállapotot. Úgy látszik, hogy az
összeesküvésben 300-an vettek részt.

Megnemerosített hírek szerint a lázadás
vezéreit elfogták.

Makino gróf állapota reménytelen.
Tokió, február 27. (Rador). Abban a mér-
tékben, ahogyan újabb csapatok érkeznek a
fővárosba, a rend fokozottabban biztosított-
nak látszik. Az első divízió katonáinak nagy-
része, akik a forradalmat kirobantották,
visszatértek kaszárnyaikba. Újabb incidensek
nem adódtak.

A császár legfőbb tanácsa összeült a pa-
lotában és állandó megbeszélést tart. A leg-
főbb haditanács szintén ülést tartó az éjjel
folyamán a császári palotában.

Az új kormány megalakítását, illetőleg a
legmegfelelőbb megoldást keresik. E célból
Ueda tábornok, aki a japán haderők pa-
rancsnoka volt az 1932 évi shanghai harcok-
ban, Odawaraba utazott, hogy Kanin herceg
marsalltól, a vezérkar főnökétől hozzájárulást
nyerjen a zendülőkkel szemben alkalmazandó
politikát illetőleg.

Megállapítást nyert, hogy a tegnapi ese-

ményeket 15 nappal ezelőtt tervelték ki. A
zendülők csak a kedvező pillanatra vártak.
Az első között, akiknek megöletését elhatá-
rozták: Saionji herceg, a japán államférfiak
doyenje, akinek nagy tekintélye van a csá-
szár előtt és akinek véleményére sokat ad a
közvélemény. Saionji csak úgy menekült
meg, hogy idejében eltűnt otthonából.

Hivatalosan jelentik, hogy Takahashi
herceg pénzügyminiszter, akit tegnap
megsebesítettek, meghalt.

A Reuter szerint a zendülők készek el-en-
állás nélkül átadni az általuk elfoglalt köz-
épületeket és valószínűleg engedélyt kapnak
a kaszárnyaikba való visszatérésre.

Katonai kormány következik fa-
siszta jelleggel?

London, február 27. (Rador). Itteni véle-
mény szerint a japán forradalomnak köve-
kezménye lehet Japán kínai akciójának fo-
kozódása, esetleg Szovjetországgal szem-
ben is. Az Ewening News szerint: egész Ja-
pán háborút akar az oroszok ellen.

Singhaiban azt hiszik, hogy a lázadás kö-
vetkezménye katonai kormány kinevezése
lesz fasiszta jelleggel. Ez a kormány a tá-
madó pártzsalit politikát fogja képviselni. A
forradalom csak a fővárosban zajlott le és
az összeszküvők főcélja volt a kormány mérsé-
keit elemelniek láb alól való eltevése.

A japán eseményeket nagy izgalommal fo-
gadják Londonban. A reggeli lapok mégis
remélik, hogy nem kerül sor a radikális ka-
tonai elemek diktatúrájára és az alkoma-
nyos kormány marad uralkon. Ellenestben
a távolkelet végzetes események színhelyévé
válhat — írja a Daily Telegraph.

A francia sajtó is nyugtalan.
Párizs, február 27. (Rador). A francia saj-
tó is hasábkon keresztül foglalkozik a to-
kiói állomással. A lapok komplikációktól
főnek és egy távolkeleti konfliktus könnyen
áttérjedhet Európára is. Ha a japán katonai
elemek győznek, úgy Japánban belső for-
radalom lesz, amelyet azonban hamarosan ázsiai
háború követne.

Tokióban teljesen helyreállt a rend
Tokió, február 27. (Rador). A császár el-
nökletével ma minisztertanács ült össze. Az
ideiglenes kormány összes tagjai az éjjel:
a császári palotában számukra kijelölt lak-
osztályokban töltötték és ott is fogtak lakni
a végleges kormány megalakulásáig.

A belügyminisztérium utasította tisztvisé-
it, foglalják el hivatali helyiségeiket, ame-
lyekből a zendőket eltávolították.

A különböző diplomaták, idegen államok
képviselői, ma megjelentek a külügyminis-
tériumban és résztvették a fejzések ki a Ja-
pán vezetői halála folytán ért veszteség
feletti.

Fusimi, Asaka és Saionji hercegeket a
császári palotába hívák. Csi-cu herceg, a
mikádó fivére, Tokióba érkezett és azonnai
palotába ment.

Az öt különböző helyőrségekben érkező
ezredék jelenléte folytán a fővárosban telje-
sen helyreállt a rend.

A vidék nyugodt maradt
Tokió, február 27. (Rador). A bankok ma
reggel kinyitották de a tokiói yokohamai
és osakai örszdek zárva tartanak.

Jóléresült körök szerint a hadsereg igye-
kezni fog hasznot huzni a tegnapi esemé-
nyekből. De arra az álamosny balsikerének,
az ostromállapot kiirtetése hozzásegíti a
hadsereget a nemzeti unió kormánya meg-
alakításához.

A zendülők ma reggel megkezdék kivo-
nulásukat a rendőrprefektúrától és a többi
középületekből.

A császár nem hajlandó elfogadni a Goto-
kabinet lemondását

és Makido, volt kereskedelmi minisztert meg-
bízta a pénzügyek vezetésével.

VILÁG TUSKA

A Szezei-csatorna
igazi urai

Ismeretes, hogy a szezei csatorna fő-
lött rendelkező társulat, a „Compagnie
Universelle Canal de Suez“ igazgatóságá-
ban 32 delegátus foglal helyet: 21 fran-
cia, 10 angol és egy holland. A nyolcszáz-
ezer részvény közül a brit kormány 353
ezer 204 darab fölött rendelkezik, vagyis
a részvénytőke 44 százaléka fölött és en-
nek következtében a felügyelőbizottságban
10 hely van számára fenntartva.

Az angol bizottsági tagok közül kettő
érdemel különös figyelmet. Lord Cromer,
egykor Egyiptom fő kormányzója, a Fok-
földtől a Kairóig húzódó vasutovonalat ter-
vezte és ennek következtében megszerezte
a brit birodalom számára az Afrika fölötti
uralmat, továbbá sir John Cadmann, az
„Anglo Persian Oil Compagny“ megte-
remtője, aki függetlenítette Angliát a
„Standard Oil Compagny“ és a „Royal
Dutch“ uralma alól. Senki jobban nem
tudja, mint ez a kettő, hogy Etiópiának
mekkora jelentősége van a Nilus vonalára
és a szezei csatornának Anglia petróleum-
ellátása szempontjából.

Ki az a 21 francia, aki szemben áll az
angol férfakkal?

Pillanatnyilag 446.796 részvény van for-
galomban. (Az angol kormány kezei kö-
zött lévő részvényeket a tőzsdén nem for-
galmazzák.) Alig van jómódú francia em-
ber, akinek ne lenne néhány „csatorna“-
részvénye. Minthogy a társulat jövedelmei
arany frankban folynak be és minthogy
osztalékaikat is aranyban fizetik, ezek a
részvények nincsenek kitéve az értékte-
lenedés kockázatának. Ez az oka, hogy ez
az értékpapír, amelyek normálisan 6 szá-
zalékos kamatozás mellett 6—7 ezer
frankkal jegyeznek ma, nem kapható 17
ezer frankon alul. A legtöbb francia rész-
vénytulajdonos alig rendelkezik 10 rész-
vénynél több fölött. Hogy a közgyűlésre
engedjék a részvényt, ahhoz az alapsza-
bályok szerint legalább 25 részvény fölött
kell az illetőnek rendelkeznie, vagyis a
napi árfolyam figyelembe vételével 425
ezer frankkal. Természetesen, hogy a kis
részvényes e miatt meg van fosztva sza-
vazati jogától.

A francia részvényesek közül Andre Bu-
rin des Boziers a legnagyobb. Nem is áll
valami dugasztad ember hírében, fix ál-
lásu tisztviselő, igazgatója egy biztosító
társulatnak, amelyet ő és fia vezetnek. Az
ő intervenciójára vásárolt jó néhány év-
vel ezelőtt a biztosító társulat Suez csa-
torna részvényeket. Nagyobb részvény-
pakettjei vannak még: Edgvar Bonnet-nek a
„Credit Lyonnais“ urának, de Voguének,
Jules Cambonnak és a „Société Marsail-
laise de Creditnek“, amelyet Oppermann
igazgat.

Alapjában véve 10 bank és egyéb rész-
vénytársaság rendelkezik a Suez csatorna
francia kézben lévő részvényei fölött. 430
ezer részvényt ők képviselnek a „csatorna-
társaság“ közgyűlésein. Csak természetes,
hogy az igazgatósági tagságokat egymás-
között osztották föl. Ilyen módon kerültek
be a Schneider-gyár képviselőitében De
Vogué márk, de Wendel, Charles Serget,
a nemrég meghalt Jules Cambon és Chr-
les Rist. Ha a párizsi bankoknak két he-
lyük volt, akkor a vidéki bankok is köve-
lték helyet maguknak. Így került aztán
be a lyoni „Société de Dépots“ és a mar-
seillaisi „Société Credit“. Minthogy pedig
a gyarmati vállalkozások a szezei csator-
na legfőbb kormitensei köz számítanak,
számukra is megfelelő helyet biztosítot-
tak. Andre Lebon egykori gyarmatiügyi
miniszter a szezei csatorna-vállalat ale-
nöke és Roume igazgató egyik befolyásos

JAWOL
 a legideálisabb idegesillapító.
 Gyógyít hűlést, grippt.
 Szüntet fej- és fogfájást.

Miért kellett megszűnnie 28 évvel ezelőtt a Vásárhelyi Naplónak?

Érdekes reminiscencia egy régi lapbeszünéről, amelynek háttérében Sztérenyi zsidó származásának kibányászása állott

Targu-Mures, február 27. (Az Uj Kelet munkatársától.) A targu-muresi városi könyvtárban töltök el néhány órát. Itt járunk érdeklődéssel a hatalmas főlansokat kitévő targu-muresi napilapok évkönyveire visszamenő bekötött példányai között, amelyek katonásan felsorakozva dokumentumul szolgálnak ennek a városnak a történetében.

Találomra íveszek egy kötetet, amely dr. Molnár Gábor volt városi főkönyvtáros tulajdonát képezte egykor. A „Vásárhelyi Napló” című napilap 1909. évi évfolyamának egyes példányait olvasom növekvő lelkesedéssel: és érdeklődéssel, mert ennek a lapnak a cikkírói abban az időben, hogy csak egy néhány nevet említsünk: Dr. Braun Róbert, Molter Károly, Dr. Molnár Gábor, Dr. Lóvy Ferenc, Dékány Kálmán és ifj. Csizsár Lajos voltak.

A lap, melyet Révész Béla adott ki és dr. Szász Albert, ma is Targu-Muresen élő ügyvéd szerkesztett, ma is felvehetné terjedelemben, frissességben és nívóban a versenyt az országos lapokkal és ki tudja, hogy milyen karriert futott volna be, ha történetesen nem kelett volna a főszerkesztőnek és kiadónak egyidőben elutaznia.

Erről a végleg helyrehozhatatlan vészes hibáról számolnak be a „Vásárhelyi Napló” 1909. évi márciusi havi utolsó példányai, amelyek olyan érdekes eseményt elevenítenek fel, hogy máig megérdemlik azt, hogy újabb nyomdrafestéseket lássanak egy majdnem három évtizedes távlat tükrében.

Sztérenyi Targu-Mures díszpolgára lesz...

Abban az időben, 1909-ben, amikor ez a lap Targu-Muresen megjelent, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztersége alatt Sztérenyi József lett az államtitkár. Tekintettel arra, hogy a kiváló államférfi egy székelyföldi városkából indult el magasabbra a karrierjén és mivel, államtitkársága alatt, igen gyakran segített a székely főváros belső ügyei rendezésében, elhatározták, hogy a székely főváros díszpolgárává választják Sztérenyi bárót. Az elhatározást tett követte és a díszpolgári kinevezésről szóló hivatalos oklevelet egy népes deputáció vitte fel a fővárosba.

Az akkori deputációt ifj. Ugron Gábor főispán vezette és tagjai között figuráltak Bernády György dr. polgármesteren kívül Hofbauer Aurel, Nagy Imre tanácsosok, Sebess Dénes táblai tanácselnök, Taussig B. Hugó iparkamarai elnök, Bürger Albert, Szász Albert dr., a lap szerkesztője és Révész Béla, a lap kiadója.

1909 március 28-án nyújtotta át a hivatalos oklevelet a díszpolgárrá való megválasztásról Sztérenyi államtitkárnak, a későbbi miniszternek a deputáció és ugyanezen a napon a Vásárhelyi Naplóban egy vezércikk jelent meg Detre szónóval, amely a díszpolgárral foglalkozott.

A vezércikknek ez volt a címe: Egy szegény ifjú története és az ünnepontú cikk a következőképpen kezdődött: „Pihegő lázasabban te szű, recsegjeteq ti trombiták s emberek tébolyodjatok meg a gyönyörtől, mert ime az Ige testé ééd: Stern Jakab öccsellenciája városunk díszpolgára lón.”

A cikkiről ezután a díszpolgár személyének jellemzéséhez fog: „Rövidség okáért a kifogástalan jellemzési árság s a politikai makulánküliség tevékeny márványoszobának nevezhetjük őt: és bámulattal tekinthetünk végig pályafutásán, amely az újpesti loncall körülfutott salterlak udvarán kezdődik. Itt játszadott a kis Jakob, hogy ne mondjuk Kóbi s itt harmatozta be gyermeki önfeladásával a homokot, nézve miként hoz ősz atyja áldozatot, illetve hogy a tiszteletreméő főpap miként metszi el — fohászokodva Adonáj kegyelméhez — a kővér és meg-megcsukló ludgákát.”

Rövid életrajzi ismertetés után így folytatja a cikkirő: „De hagyjuk abba hézagos életrajzunk kiváló a akjának rövidnadrágos etapját s keressük fel lelki személynkel a pelyhedző állu ifjút, aki a köz szolgálatába szegődött. Igen, Jakobunkat nemsokára mint szerkesztőt pillantjuk meg egy kis székely városkában, amelynek ekkor még csak kulturális élet volt hivatalos fellendíteni a rokonszenves jövevény, aki ezidőtájt már a Calvin Szt. Szivéről elnevezett rózsakoszorúgyet agilis beltárgya lón és égőszavú vezércikkben hívta fel Magyarországra hithű protestánsainak figyelmé a mindinkább terjeszkedő héber veszedelemre.”

Kár lenne az egykori cikk ismertetését tovább folytatni, mert az idézett szemelvényekből is megállapíthatja az olvasó, hogy milyen

megdöbbenést és felhőrdülést — hogy egy újkori szót használjunk „szenczió” váltott ki az akkori székely főváros közvéleményében ez a cikk, amelynek megjelenéséről csak hazaérkezésük után értesült a lap főszerkesztője és kiadója.

A cikk megjelenésének első következménye, mint az azután következő lappéldányokból kitétnik, az volt, hogy március hó 30-án dr. Szász Albert megvált a lapnál viselt felelősszerkesztői állásától és ezt az elhatározását nyilatkozatban közölte a lap olvasóival.

A következő számban viszont Révész Béla, a lap kiadója, fejezte ki sajnálkozását a köz-

Mely államok jelentették be hivatalos részvételüket a tel-avivi mintavására

London, február 27. Az angol alsóház legutóbbi ülésén Morgan képviselő kérdést intézett Euan Wallace tengerentúli kereskedelemügyi államtitkárhoz, hogy mely országok jelentették be eddig hivatalos részvételüket a tel-avivi mintavására; mely államok szándékoznak kibővíteni idállítási kereteiket azok közül, amelyek már eddig is résztvettek a mintavásáron és milyen intézkedéseket tett a minisztérium az angol gyárosok figyelemztetésére, hogy a tel-avivi kiállítás alkalmat nyújt nekik exportjuk növelésére a Kö-

zelveleten Euan Wallace a következő választ adta a képviselő interpellációjára: Hivatalosan Bulgária, Finnország, Franciaország, Norvégia, Törökország, Jugoszlávia jelentették be hivatalos részvételüket az európai államok közül a tel-avivi mintavásáron. A második kérdésére nem áll módjában adatszertü választ adni. A harmadik kérdésre válaszóla közölte, hogy a minisztérium információi irodája megfelelő módon mozdtija elő az angol gyárosok részvételét a mintavásáron.

A Bihar a bocsánatért esedező nyilatkozatokkal azonban — úgy látszik — nem ült el és Révész Béla az 1909 április 2-án megjelent Vásárhelyi Naplóban a következőképpen bucsuzik a laptól és olvasóitól: „Tuda ában annak, hogy a Napló az idézett cikkek milyen helyrehozhatatlan hibát követett el, viselem annak eddigi minden következményét. Ezt pedig most azzal dokumetálom, hogy a Vásárhelyi Napót beszüntetem a mai nappal.”

Igy szűnt meg huszonnyolc évvel ezelőtt a Vásárhelyi Napló.

Benczel Béla

Várak a kor

Viharos til

Bucuresti, február 27. A Grosz-Cagero panapok nagy eseménye a politikai élet teréből. Grosz Bécsbe gyal jobbra és balra — mináhogy a című lapban szellemvélelennel nehogy kióta olyan fontos eseményt, hogy a Cagero elhagyta a városát.

Ugy látszik, a kormány ama köréi panama közelebből hogy a Mehedicti váca Naționala választája és a külpolitika ba terelték a közvélelő, hogy az ország Bucurestiben.

Kedden éjszaka, az azt sem tudták, hogy és mit nem, Costine miniszter törvényjavaslatot a devizával. A törvényjavaslatba tokban történt, de egy feltűnt, hogy talán Gamenteni a kormány

A törvényjavaslatba a következő szakasz:

Nem indul eljárás azok, akik teljes adóösszegeket szállítottak vagy részben felhadták az 1932-ös devizaváltás módján szerzett fel fizetendőszközöket, a seket 30 nappal ezután bejelentik a Ba

Ez a törvényjavaslatot mindazon üzelm Grosz elkövetett, nem seők egyrészt, akik májában még a követváltáshoz:

„Kivételnek azok ügyében a bírói főügyészségen eljárás fo

Ez a pótszakasz az Jenő ügyében, aki elliamatban az ifjúi mázhassák az amnesti Adeverul megintertjuk jelentette, hogy a van: megállapítani Rogainak teljes összegé got fizettek ki a törészt volt szűkség az jelentés felételéhez desét.

A bucuresti sajtó gvarázatot tudomásul Emi! lapja „Amnesti zercikket közöl, amely a törvényhez csatolt Grosz a devizaváltás is és Grosz családján meg lesz rá, hogy az Grosz számára.

Hasonló hangnembetianu lapja is, amely

Mahács: term

és értékesítés, 420 Fetteskoffer: Szőlőm Lelei 330. Héjas: Sikere 445 kép

Lepage Postán utánvétellel. Ké

A zsidó szénárus, a román napszamos és a jobboldali újságíró kalandja a sátmari rendőrbíróság előtt

Egy uccal agitáció érdekes epilógusa

Satu-Mare, február 27. Nagy feltűnést keltett Satu-Mare egész zsidó társadalmában az az ítélet, amelyet egy igen érdekes feljelentés kapcsán hozott ma a rendőrbíróság. Az ügy előzményei a múlt év szeptemberére nyulnak vissza.

Satu-Mare egyik leírteső uccájában, a Balcescu-uccában, egy zimankós őszi napon nagy csoportosulás támadt. A csoportosulás előidézője Cárdu Valer jobboldali újságíró volt, aki annak idején a Vaidista Patria éharcosaként tette hírhedté a nevét, majd annak megszűnésekor Satu-Marera jött s itt szélső jobboldali lap szerkesztésével próbálkozott „Viața” címen, azonban ez a sajtótermék második száma után jobblétre szenderült...

A csoportosulás közepén nagy hangon szónokolt Cárdu Valer hírlapíró s szónoklásának tárgya: egy kis kéziköcsi, mintegy mászszányi faszénnel megrakva, ott állott mellette. A kocsi előtt egy román teleges volt látható, aki arra szerződött Friedmann Hermann szénárus zsidóhoz, hogy segít neki a kocsit huzni.

Friedmann Hermann szorgalmas, törekvő ember volt s néhány hónap alatt, amíg maga huzta szénakocsiját, úgy fellendítette üzletét, hogy már megengedhette magának, hogy segítséget szerződtessen.

Cárdu Valer jobboldali éharcos urnak az volt a vádjja Friedmann Hermann ellen, hogy „kizsákmányolja” a szerencsétlen román telegest, akivel — ló helyett — naphosszat huzatja „ötmázsás” kocsiját s mind ezért az „állati munkáért” husz lej fizet neki bér fejében. Hatalmas szónoki elánal szavaltta el Cárdu Valer észrevételét: az ucca jobb sorsra érdemes közönségének s mikor nem tapasztalt elégedő lelkesedést, hősies gesztussal zsebébe nyúlt, kihuzott onnan husz lej és átadta a román parasztnak azzal, hogy kifizeti neki napibérét, csak ne segítsen a zsidó kereskedő kocsiját huzni.

A kolonista, akit megszédített Cárdu ur szöszata s még inkább „hősies” gesztusa, a pénzt zsebetette s az újságíróval együtt távozott. Az eset szenvedő hőse: Friedmann Hermann szénárus pedig vállára vette a kéziköcsi rudját s tovább folytatta munkáját, amiből családjá számára a kenyeret kereste...

Azt hinné a derék olvasó, hogy ezzel véget

ukrász eljegyzésekre, esküvőkre és egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben jutányosan készít Adler, Str. Gen. Neoloca 4. (Az ABC-vel szemben).

Váratlanul törvényjavaslatot nyújtott be a kormány Grosz Jenő amnesztiálására

Viharos tiltakozás a politikai élet minden oldalán. Már módosították a törvényt, de a szenátusban a módosítást nem tartják elegendőnek

Bucuresti, február 27. (Az Uj Kelet tud.) A Grosz-Cagero panama, mely az utóbbi hónapok nagy eseménye volt, mintha lett volna a politikai élet érdeklődésének homlokteréből. Grosz Bécsben van, a kormány tárgyal jobbra és balra, a szomszédos államokban — mintha úgy azt Socor Emil a Zorile című lapban szellemesen megírta — hogy vélelőn nehogy kiadják Romániának. Azóta olyan fontos események történtek az országban, hogy a Cagero panama jelentősége elhomályosult.

Ugy látszik, a kormánynak, helyesebben a kormány ama köreinek, amelyeket a Grosz-panama közelebről érintett, kedvezett az, hogy a Mehedintji választások viharai a Banca Nationala választásai, Ofelásege külföldi utja és a külpolitikai események új irányokba terelték a közvélemény figyelmét.

Jó, hogy az ország szeme nincs mindig Bucurestiben. Kedden éjszaka, amikor a képviselők már azt sem tudták, hogy mit szavazzanak meg és mit nem, Costinescu Ipar és kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban. A törvényjavaslat kétszázszoros volt és 2-ik pontjában amnesztiálásról szólt a devizával történő visszaéléseket. A törvényjavaslat benyújtása ugyancsak titokban történt, de egyik-másik képviselőnek feltűnt, hogy talán Grosz-Cagerot akarja felmenteni a kormány a következmények alól.

A sérelmes törvényszakas

A törvényjavaslatban többek között ugyanis a következő szakasz is szerepel: Nem indul eljárás és nem megbüntethetők azok, akik teljes adósságuk kiegyenlítésére összegeket szállítottak külföldre, törvényes vagy részbeni felhatalmazás nélkül vagy pedig az 1932-ös deviza-törvény előírásaival ellentétes módon szereztek be és használtak fel fizetőeszközöket, amennyiben a kifizetéseket 30 nappal ezen törvény megjelenése után bejelentik a Banca Nationalánál.

Ez a törvényszakas, mely amnesztiát biztosít mindazon üzelmek számára, amelyeket Grosz elküldött, nem elégítette ki a képviselők egy részét, akik módosító javaslat formájában még a következőket csatolták a javaslatához: „Kivételnek azok a tettesek, akiknek ügyében a bírói fórumok előtt vagy az ügyészségen eljárás folyik.”

Mire jó a törvény?

Ez a pótzakasz arra irányul, hogy Grosz Jenő ügyében, aki ellen t. i. eljárás van folyamatban az illovi ügyészségen, ne alkalmazhassák az amnesztiát. A kérdésben az Adeverul meginterjúvolta Costinescut, akit kijelentette, hogy a törvénynek egy célja van: megállapítani Románia külföldi adósságainak teljes összegét. Nyolc sok adósságot fizettek ki a törvény megkerülésével és ezért volt szükség az amnesztiára, mely a bejelentés feltételéhez köti a büntetés elengedését.

A bécsi pihenő

A bucaresti sajtó nem hajlandó ezt a magyarázatot tudomásul venni. A Zorile, Socor Emil lapja „Amnesztiá Grosznak” címen vezércikket közöl, amelyben megállapítja, hogy a törvényhez csatolt utolsó passzus ellenére, Grosz a devizázatokra vonatkozó amnesztiát kapott. A lap éles hangon támadja a kormányt a vizsgálát eljöttéért. Az ügybe bevoitak kiveredve Grosz közeli rokonai is, akiket azonban szabadlábra helyeztek. Ezek a rokonok gyakran utaznak Bécsbe és olykor értékes anyagot szolgáltatnak a hatóságoknak a bécsi Grosz-pihenőről. Mikor a kormány jónak fogja látni, hogy Csehszlovákiát rávegye Grosznak az ország területén való átszállítására, megszavazza a törvényt a szenátus is és Grosz családjának minden lehetősége meg lesz rá, hogy az amnesztiát kiverkedje Grosz számára.

Hasonló hangnemen ír a Raza, Dinu Bratianu lapja is, amely „Törvény Grosz meg-

Mahács: Gyümölcs-termesztés

és értékesítés, 420 lap, 251 kép Lei 330. Pettenkoffer; Szőlőművelés, 432 lap, 224 kép Lei 330. Héjas; Sikeres méhészkedés, 450 lap, 445 kép Lei 269.

Lepagenál Cluj

Postán utánvétellel. Kérjen gazdasági jegyzéket

mentésére” címen éleshangú cikket közöl. A törvényjavaslat éppen azokat a devizázásokat részesíti amnesztiában, amelyeket Grosz elküldött. A lap idézi a törvényjavaslat fentebb közölt részét és megállapítja, hogy a törvénynek ugyancsak Grosz lesz az egyetlen élvezője az egész országban.

Harc a szenátusban

A szenátusban nagy harccal fogadják a törvényjavaslatot, amelyhez újabb paragra-

fust kívánnak csatolni, hogy Grosz Jenő ne élvezhesse az amnesztiát előnyeit. A szenátusi bizottság csütörtökön délután ült össze, hogy megfelelő módon hatálytalanítani tudja a törvény intencióit. Számos liberális szenátor is élesen ellenzi ezt a törvényt.

A Raza c. lap megállapítja, hogy a leghevesebben tenné a kormány, ha visszavonná a törvényt, mert különben megtörténhetik, hogy a szenátus leszavazza.

Autó gázolta el Bucurestiben az újságírószindikátus alelnökének feleségét

Megszökött a gázoló autó sofőrje

BUCURESTI, február 27. A fővárosi Calea Dudaștin tegnap este egy magánautó, amelyet Trifan Reut sofőr vezetett, elütötte Ciuceanu Elena dr.-t, Ciuceanu Emil hírlapírónak, az újságírók szindikátusa alelnökének feleségét. Súlyos belső és külső sérülésekkel szállították kórházba. A sofőrt, aki a gázolás után megszökött, körözik.

A nemzeti parasztpárt elhatározta, hogy akciót indít kormányra-kerülése érdekében

A párt harci taktikáját a párt végrehajtóbizottsága fogja majd eldönteni

Bucuresti, február 27. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa tegnap este befejezte tanácskozásait. Bár a résztvevők nem adtak nyilatkozatot, a lapok — elsősorban a Dininea — úgy vannak értesülve, hogy a párt összes vezetői egységei voltak abban, hogy a legutóbbi választások sikerei, valamint a semmitörvények itélete a Skoda-perben, kellően indokolják a párt ama elhatározását, hogy erőteljesen folytassa akcióját a kormányrautás érdekében. Ezt az akciót a parlamentben, sajtóban és népgyűléseken fogják lefolytatni. Hátra van még a taktika kérdése. Az elnöki tanács úgy látta helyesnek,

hogy ebben a kérdésben szélesebb körű pártfórum döntson és ezért össze fogják hívni a végrehajtó bizottságot. Miután Maniu külföldre utazik és bizonyos ideig távol lesz a taktika kérdése sem sürős, ami azt jelenti, hogy Mihalechenak szabadkeze van továbbra is és nem kell attól tartania, hogy akadémikusok gúrditnék a párt részéről az utjába. Annak idején majd a végrehajtóbizottság meghallgatja a különböző felelősöket abban a helyzetben, hogy szigorúan körvonalozza azt a harci taktikát, amit a pártnak követnie kell.

Emelni kellett a börtönök költségvetését, mert napi 3 lejből lehetetlen egy foglyot élelmezni

Az új előirányzat szerint 30 banival többre kerül az államnak egy rab. Emelkedik a foglyok száma

Bucuresti, február 27. A legfelsőbb börtönügyi bizottság a napokban ülést tartott, amelyen az 1936—37 évi börtön költségvetéssel foglalkozott. A bizottság elhatározta, hogy kéri fogja a költségvetési tételek emelését, a jelenlegi költségvetési előirányzat mellett mindössze napi 3-4 lej jut egy-egy fogoly élelmezésére. A Zorile ezzel kapcsolatban érdekes cikket közöl és tételről-tételre kimutatja, hogy 1929 óta 80—90 százalékkal redukálták a börtönök költségvetésének valamennyi tételét. A folyó évi költségvetésben a rabok élelmezésére 12.170.000 lej van beállítva. A jövő évi költségvetésben a bizottság 1.330.000 lejjel kérte ennek az összegnek a felemelését, ami azt jelenti, hogy a rabok élelmezésére 30—40 banival többet lehetne fordítani. Érdekes megfigyelni, hogy 1929-től kezdve milyen arányban csökkent az élelmezési tétel. 1929-ben 20 millió lejt fordítottak erre a célra, 1930-ban 28 millió 448.000 lejt, 1931-ben 25 milliót, 1932-ben már csak 14.247.000, 1933-ban 14 milliót, 1934-ben 13.300.000 lejt 1935-ben pedig csak 12.170.000 lejt.

ezér lej állott rendelkezésre, vagyis egy rabra évenként 20 lej értékű gyógyszer jutott. Ennél a tételnél 100 ezer lejes emelést kértek.

A fűtés, vagy a világítás ma már valószínűleg fényűzést jelent a fogházakban. A folyó évi költségvetésben a fűtőanyag beszerzésére egymillió lej van beállítva. A világításra mindössze 550.000 lej állott rendelkezésre, ez az összeg azonban csak 7—8 hónapra volt elegendő, úgyhogy a hátralévő hónapokra a fogházak adóssok maradtak a világítási költségekkel. Ennek a tételnek a jövő évi költségvetésben legalább negyedmillióval való emelése szükséges. A fenti adatokból tisztán kiviláglik, hogy a börtönök költségvetése a minimumnál is alacsonyabb nívón áll.

Lavina zuhant egy amerikai vonatra. Az Idaho amerikai államban levő Wallaceból jelenik: A hegycsúcsból lavina zuhant alá egy személyvonatra. A lavina az egyik személykocsit leszakított a vonatról és egy szakadékba sodorta. Három utas meghalt és sokan súlyosan megsebesültek.

Isac Emil nyilatkozik

a külföldi művészek felléptetésének engedélyezéséről, az összes rendezvények ellenőrzéséről és a zsidó műkedvelői előadásokról

Cluj, február 27. Közölte az Uj Kelet, hogy a külföldi művészek romániai szereplésének rendezését a kormány új alapokra fektette. Azonfelül a belföldi rendezvények tekintetében is napjainknak megfelelő új rendszabályokat léptettek életbe. Munkaársunk ma meglátogatta Isac Emilt, a szépművészeti inspektorátus vezetőjét, aki a következő információkat volt szives közölni.

A jövőben külföldi művészek csak a belügy- és kutaszminisztérium együttes engedélyével léphetnek fel. A színpadi művészek működési engedélyének tartama tizenöt napnál nem lehet hosszabb. Ellenben a varieté-művészek minimálisan három hónapi időtartamra kaphatnak engedélyt. Legutóbb három, bécsi iratokkal ellátott német művész Spiegel, Gotthalt és Eisenstadt jött az országba egy impresszárió meghívására, anélkül, hogy művészi engedélyük lett volna. Intervencióra, amelyben főleg humánus szempontok játszottak közre, végre kaptak engedélyt Bucurestiben való felépésre. Az impresszáriót azonban koncessziója megvonásával büntették meg.

A minisztérium nemcsak a színházak és látványosságok, hanem a klubok művészi programját is ellenőrzi a jövőben. Senki, aki erre a színházak vezérigazgatóságától engedélyt nem kaptak, nem léphet fel a klubban, amelynek műsorát az inspektorátusok ellenőrzik, amely át is irt ebben az értelemben a rendőrhatalóságokhoz. Természetesen ebben a tekintetben nincs különbség többségi és kisebbségi klubok között. A zenekarok programja is ellenőrzés alá kerül. Nem engedtem elhanyagolni a román zenét, ami nem jelenti viszont, hogy ez az intézkedés más népi zene rovására menne.

Közvetlenül megjegyezte Isac Emil vezérinspektor, hogy amit az Operában való változásokról írtak legutóbb a lapok, arról egyelőre nem lesz szó. Tervbe vették a színpadi ügynőkök szigorú ellenőrzését és pedig ama ügynőkök érdekében, akiknek erre engedélyük van és adót fizetnek. Könyvesboltok, trafikok és más hasonló elarusító helyeken a színházi jegyeket eadni csak ama ügynőköknek lesz joguk, amelyek adót fizetnek és kauciót helyeztek letétre.

Komikusnak tartom — folytatta a főinspektor — amit egyes budapesti lapok írtak, hogy az „Esernyős király” című operett előadását betiltottam. Nem tudom, honnan szedik és milyen érdeket szolgál a sok haszontalan Híób hír, ami csak azt a kisebbségeknek. Mindenki tudja, hogy politikamentes és irodalmi darabok akadálytalanul előadhatók.

A zsidó színdarabokról Isac főinspektor a következőkben ismertette álláspontját:

Szeretném, ha a zsidóság megfelelő szervei útján informálná az ifjúsági csoportokat, hogy milyen természetű darabokat hozzanak színre. Nem kívánatosak azok, amelyek faji problémákat feszegetnek. Mellesleg azokat is, amelyek a régi zsidók és románok közötti ellenszenvet domborítják ki. Mi affinitást érzünk a románokkal és erre figyelemmel kell lenni. Inkább keleti témájú darabokat játszanak, vagy a zsidó népeletről vagy kultúráról vett darabokat. Nem tartom helyesnek a pogromokkal foglalkozó darabok színrehozását sem. A szépség nem mindig a fájdalomban rejlik.

A vezérinspektor végül kijelentette, hogy a hozzáérkező kérvények, ha azok idejében — 21 nappal legalább a színrehozás előtt — érkeznek az inspektorátusi hivatalba, annak rendje és módja szerint elintéztetnek. Főlőszeges ilyen esetben a magánfelek részéről történő intervenció.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPEST,
VII. DOHANY-UTCA 43.
AZ A HELY, AHOL A JO KÖZÖNSÉG JOL ERZI MAGAT.
LEGMODERNEBB SZÁLLODAI KENYELEM.
ELSORANGU ETTEREM, ZENE, TÁNC.
SZÍNHÁZAK, SZORAKOZÓHELYEK ÉS A KERESKEDELEM KOZPONTJABAN.
MÉRSEKELT ÁRAK, GARAGE A HÁZBAN.

Sztrájkot próklamáltak a clujii egyetem filozófiai fakultásának diákjai,

mert Gusi professzor asszisztensét választották meg a szociológia professzorává

Cluj, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Mint kárpok tegnapi számának második kiadásában megírtuk, szerda délután töltötték be a clujii Ferdinand egyetemen a szociológia tanszékét, versenyvizsga keretében. A tanszéknek két jelöltje volt: *Sudeteanu* professzor, a clujii fiutanítóképző igazgatója, aki 10 év óta tanítja, mint helyettes professzor a szociológiát az egyetemen és *Herseni* professzor, Gusi professzor volt közoktatásügyi miniszter asszisztense.

Csekély többséggel *Herseni*t választották meg. A jobboldali diákság körében azonban nagy visszatetszést váltott ki *Herseni* professzor megválasztása. Azt állították, hogy az eredményt megváltoztatták, másrészt pedig azt sérelmezték, hogy idegent választottak meg *Sudeteanu*val szemben, aki 10 esztendője tölti be a szociológia tanszékét is. *Herseni* megválasztását Gusi professzor személyes közbenjárásának tudták be. Ezek a tények robbantották ki a diákság nyugtalanságát, amely végül is uccaj tüntetésben folytatódott.

Csütörtök délelőtti a jobboldali diákság sztrájkot próklamált a bölcsészeti fakultáson. Összegyűltek az elsőféléti előadó terem előtt és hangos szóval lebeszéltek diáktársaikra arról, hogy az előadásokra bemenjenek. Délben 12 órakor már odáig fajult a viharos hangulat, hogy az angol nyelvet előadó *Grimm* professzor nem tudta megtartani az órát, mert a terembe bevonult jobboldali diáksorok hangos kiabálással zavarta meg az előadást. A tüntető diákok ezután kivonultak, majd ami-

kor az órát nyugodtan végighallgatni akarók is elhagyták a termet, az ajtóban hangos szögyen, szögyen kiáltással fogadták őket.

Délután a diákok ismét nagy számban gyűltek össze az elsőféléti előadóterem előtt. Nagy részük *Auger* professzor francia óráját akarta végighallgatni, de a tüntetők mindenkit megakadályoztak abban, hogy a terembe lépjenek. Végül is a professzor kénytelen volt eltávozni. A tüntető diákok azonban nem szöglözték szét, hanem várták, hogy *Stefanescu Goanga* egyetemi rektor hivatalosan is közölje valik a választás eredményét. Időközben memorandumot nyújtottak be a rektorátushoz, melyben követelik, hogy a választási eredményt változtassák meg és hozzák vissza *Sudeteanu* a szociológiai tanszékbe.

Aránylag nyugodt hangulatban várták a rektorátus hivatalos válaszát, de többen kijelentették, hogy ha nem kapnak kielégítő választ, akkor újból kivonulnak az utcára és demonstrálni fognak, akárcsak szerda este.

A diáksztrájk nyugodt atmoszférában folyik tovább. Mindössze tegnap délelőtti volt kisebb incidens. A tüntető diákság meg akart verni egy diákokat, akit zsidónak hittek és csak később derült ki róla, hogy román.

Maguk a diákok sem tudják egyelőre, hogy meddig tart a sztrájk. Elhatározott szándékuk, hogy nem nyugszanak meg *Herseni* megválasztásában és addig fognak sztrájkolni, amíg *Sudeteanu* vissza nem ültetik a szociológiai tanszékbe.

Róma cáfolja, hogy titkos megbizottakat küldött Londonba a békefeltételek megbeszélésére

Élénk repülőtevékenység folyik az abesszin harctereken. Eden nem tartja aktuálisnak Németország gyarmati igényeinek felülvizsgálását

Róma, február 27. (Rador). Hivatalos olasz hadseregi jelentés szerint úgy az eritreai, mint a szomáliai harcveronalokon élénk aviatikai tevékenység folyik. Az északi fronton repülőosztagok bombázták az abesszinek védelmi munkálatait az Ezba szorosnál. Dacára az ellenség erős légelhárító tüzeinek, az olasz repülők felderítő szolgálatot végeztek Avergalle vidékén egészen a Takasse folyóig. A déli fronton felderítő tevékenység folyik Gela Boranától nyugatra Areróig. Hasszán Ghebaba törzsfőnök Doloban harcosaival

együtt behódolt. Róma, február 27. (Rador). Hivatalosan megcáfolják, hogy a római kormány titkos megbizottakat küldött volna Londonba a békefeltételek megbeszélésére.

Londoni jelentés szerint egyik képviselőnek arra az indítványára, hogy Anglia javasolja a Népszövetségnek Németország gyarmati igényeinek felülvizsgálását, Eden külügyminiszter kijelentette, hogy ez a probléma nem aktuális.

SPORT

Augusztus 23-tól szeptember 6-ig rendezik ezében a Románia körüli kerekpárverseny

Bucuresti, február 27. Az ezévi ugynevezett Románia körüli kerekpárversenynek kiírása jóval nagyobb feladatok elé állítja a versenyzőket, mint az előző két évben. A verseny távja ugyanis 2100 km lesz, melyet 15 nap alatt kell lefutniuk a kerekpárosoknak, mindössze két pihenővel. A verseny programja egyébként a következő:

Augusztus 23: Bucuresti—Focsani 205 km.
Augusztus 24: Focsani—Iasi 220 km.
Augusztus 25: Iasi—Cernauti 215 km.
Augusztus 26: Pihenőnap Cernautiban.
Augusztus 27: Cernauti—Fa'ticeni—Suceava—Câmpulung 145 km.
Augusztus 28: Câmpulung—Bistrița 129 km.
Augusztus 29: Bistrița—Dej—Cluj 130 km.
Augusztus 30: Cluj—Oradea 150 km.
Augusztus 31: Oradea—Arad—Timisoara 170 km.
Szeptember 1: Pihenőnap Timisoaran.
Szeptember 2: Timisoara—Lugoj—Caran-

sebes—T. Severin 225 km.
Szeptember 3: T. Severin—Craiova 110 km.
Szeptember 4: Craiova—Pitesti 128 km.
Szeptember 5: Pitesti—C. Lung—Bran—Brasov 140 km.
Szeptember 6: Brasov—Bucuresti 170 km.

Kanada válogatott jégchokicsapat Prágában 9:1 (4:1, 4:0, 1:0) arányban győzött a cseh válogatott jégchokicsapat ellen.

Varsó—Dragos Voda Cernauti 1:0. Cernautiából jelentik: Varsó válogatottja bucaresti mérkőzése után tegnap Cernautiban játszott, ahol 2500 főnyi rekordközönség előtt a Dragos Voda együttese volt az ellenfele. A mérkőzést Varsó csapata nyerte 1:0 (1:0, 0:0, 0:0) arányban.

A bucaresti Makkabi labdarúgócsapata vasárnap délelőtti a Makkabi pályán barátságos mérkőzést játszik a Juventus együttesével. Előzőleg a két egyesület ifjúsági gárdái mérköztek.

A magyar kardvívők első olimpiai próbaversenyét vasárnap rendezték meg Budapesten. A versenyt Kovács nyerte, 2. Kabos, 3. Rajcsányi, 4. Gerevich, 5. Berczelly, 6. Rajczy. Kovács és Kabos holtversenyben végeztek, a holtverseny eldöntésénél Kovács 9:7-re győzött. (Két tusskülönbségre ment a verseny.)

KÖZGAZDASÁG

A semmitőszék döntött a Turul cipőgyár forgalmi adójának ügyében

A Turul cipőgyárnál még 1933-ban megállapították a pénzügyi ellenőrző közegek, hogy a vállalat a saját fiókjaihoz küldött árúkról kiállított számlákon 23 százalékot regie-rabat címen leirt s így ezen leírás után természetesen nem fizette be a forgalmi és fényüzési illetéket. A pénzügyi közegek azt is megállapították, hogy ezek a raballevonások lassankint 3 és félmillió lejre növekedtek, ami után forgalmi adó címen 112,000 lejt illetné meg a kincstárt.

A pénzügyminisztérium a pénzügyigazgatóság felterjesztésére, utasítást adott ki, hogy a szóbanforgó 112,000 lejt hajták be a vállalat. A Turul az összeget ki is fizette, ugyanakkor azonban a pénzügyminisztériumnak a pénzügyigazgatósághoz intézett és a behajtásra vonatkozó rendeletét közgazdasági perrel támadta meg, mint törvénytelen intézkedést és kérte a bíróságot a rendelet megsemmisítésére és egyben a kérdéses összeg visszafizetésének megítélésére.

A keresetet, mint közgazdasági bíróság, a clujii ítélőtábla tárgyalta le. A tábla helyt adott a Turul keresetének, megsemmisítette a pénzügyminisztérium rendeletét és megítélte az összeg visszafizetését. A tábla döntésének indoklása szerint a regie-rabat-költ-

ségek ténylegesen nem esnek forgalmi és fényüzési illeték fizetésének kötelezettsége alá. Egyébként ebben a kérdésben maga a pénzügyminisztérium is kimondta egy 1933 február 15-én kiadott rendeletében, hogy az illetékmentesség a szóbanforgó esetekben igenis fennáll s így szinte érthetetlen, hogy ugyanaz a minisztérium ugyanabban az évben saját intézkedésével ellentétes utasítást ad alantas közegeknek.

A clujii tábla döntését a pénzügyminisztérium fellebbezéssel támadta meg, amelyben most döntött a semmitőszék. A minisztérium fellebbezését arra alapította, hogy a pénzügyminisztériumnak egy alárendelt közegekhez intézett adminisztratív jellegű rendelkezése, vagy utasítása oly intern ügyet képez, amely közgazdasági perrel meg nem támadható. A Turul cipőgyárnak ugy kellett volna eljárnia, hogy a kérdéses összeg végrehajtása ellen adott volna be kontestációt, melynek tárgyalásánál a bíróság a behajtás jogosságát is megvitathatta volna.

A semmitőszék a pénzügyminisztérium érvelését helybenhagyta és a minisztérium fellebbezését elfogadta anélkül, hogy az ügy érdemi része felett döntött volna.

Bánati gazdasági hírek

A timisoara-környéki *fratella Bosch-féle* hengergézmalom az elmúlt napokban jelentette be fizetéseketelenségét és ennek során az összeállított státusz azt mutatja, hogy a malomnak 4.5 millió passzívával szemben 3.8 millió aktívája van. A malom igazgatósága a hitelezőknek két javaslatot is tett. Az első: a malom három havi terminus alatti az osztartozás 50 százalékát fizeti; a másik: két évi terminus esetén a tartozásokat százszázalékosan egyenlíti ki, amennyiben az egész összegre kamatmentességet kap. Arra az esetre azonban, ha a két évnél előbb tehetne eleget fizetési kötelezettségeinek, a malom 25 százalék adósság-engedményt kér. A közeli napokban összeülő hitelező-értékezet fog az ajánlatok felett érdemben dönteni.

Kik építenek Timisoaran? Timisoara város főmunkácsi hivatalának előterjesztésére a polgármesteri hivatal a következőknek adott engedélyt új házak építésére: Kleininger és Mayer cég, Adamescu Gheorghe, Hehu Katalin, Perszem Sándor, és Mihai George. Használati engedélyt adtak a már megépített házakra a következőknek: Vogel Antal, Hanack Ferenc, Kovács Mátyás, Treica Francis, Bocia Viktor, Büngermeister Ida, Petrovici Elena, Weiland Mátyás, Wikonkál Sándor, Lauer Adam, Nász János, Saucicu Otelia, Rehboloz Ferenc, Sebestyén János, Lovas Zoltán, Zabava Mihály, Wolfsberger János, Tóth András, Kőszegi Gyula, Distribuția Rt., Pavel Dumitru, (Schibling Mihály).

A sánicolomarej—makói vasútvonal, mely az analog nevű vasuti társaság tulajdonába tartozik, a közelmúlt napokban Timisoara küldötte megbizottjait, akik a román vasut

itteni igazgatóságának képviselőivel felvették a tárgyalásokat a vonal román részének eladására, illetőleg megvétele ügyében. A tárgyalások eredményül zárultak s ennek megfelelően a román vasut a 14 kilométeres vonalért 10 millió 250 ezer lejt fizet. A szerződést a parlament ratifikálja majd.

Rövid üzleti hírek. A clujii Banca Centrala évek óta az elmúlt évre fizele először osztalékot. — A Manufactura Naționala de Porțelan S. A. porcellángyár, amelynek tüzeme Turdán működik, erdélyi és bánati képviselőket Fischer r. t. Cluj nyerte el. — A clujii kereskedelmi és iparkamara Gh. Leon pénzügyi alminiszter helyébe Petruca Ioan, clujii lapszerkesztőt választotta be az intérméretanácsba. — Eterna, clujii izzólámpagyár, amely dr. Princez Andor egyéni cégeként nyert bejegyzést, március végén, hírek szerint megkezdte termelését. Információk szerint a gyár napi 2000 egő termelésére rendezkedik be. A gépek szerelése már régebben folyik. — Adrian Otoiu, aki a Banca Centrala igazgatónácsi tagja, egyben a Banca Naționala igazgatóságának is. Őt őt mandátuma még mult év január elsején lejárt. A jegybank igazgatónácsa a napokban Otoiu Adriant ismét kooprátá az igazgatóságba. — A clujii egyetem. Minika március 9-én Aréjét tart 3400 ton a speciális pakura beszerzésére. — A brasovi Czell Károly csoport és a tg-muresi sörgyár között megálapodás jött létre, mely szerint a Czell gyár fogja az utóbbi gyárat sörrel ellátni. — László és Türk r. t. clujii harisnyagyár vállalatának cégelnevezését március 1-től Ady harisnyagyár r. t.-ra változtatja át. — Szesszindikátus r. t. Bucuresti, február 28-án tartja likvidáló közgyűlést.

PHILIPP MAYER & Co.
HAIFA

Vállalkozunk saját területeken jó és egészséges helyen földet megművelésre és előkészítésére a városban és a vidéken való telepítés céljából

Haifa (Neuer Merkas) South Africa Building
P. O. B. 160, Tel. 787, 1365.
Tel.-Adr. Filmer Haifa

Elvet

Tanácshatároz a városüzan.

Cluj, február 27. clujii zsidóság még megdöbbenésből, Napközi Otthon között történt kisnyörű zsidó népjólajda mas vesztesé amit súlyosbítt annyien igazságtalantént. Ugy látszik városüzan, ahol módosos, még némi készítenek elő a z Tegnapi ugyanis irodája leiratot kapközölte, hogy a 8 birtokba veti ujt gála tetején, a kővan, a város számharcinc napon belles. Mondanunk se irodáiban milyen krosi tanácsnak e amugyis kisterjedeközség cöljaira annbőli több mint a fe

Még Mihali Tivajén fordult a hitkazzal a kéressel, hietet bocssáson rendustörvény a városdon írja elő, hogy tadjon a hitközégek után sikerült elérni. 11-1 határoza ának földet bocssított a község rendelkezésé

A temető kiutalás sokra tekintettel volt nézségel miatt u nem vette kézhez Richard akkori al értelmében kiutalabizonylata is van a mérnöki hivatal a rint megjelent a he kicövekelte a hitkötemetőhe yet. Ugy hivatal készítette tervét is, mely ma látható.

A hitközég elköt rását felhasználva, egymillió lejes hal által előirt helyiség parcellázási és épít kétmillió lejt te telen a városi tanács történt. Azóta a m a temetőt.

A városi tanácsn a terület nagyobb rtelezi a hitközégek hetetlen. A városi szerint az a tanács ján Tuffli Richard utalt ki a hitközéget átadásáról szól. temetőnek terjeszke éppen a neolog hit ezt a terjeszkedést a törvényességhez h oldat, amelynél áll kapott, mint amen szólt...

Ez az elmélet, at is emel a tisztele polgármestersége al ellen, fölöttébb ing zelhétetlen, hogy a szabályszerűen ki és birtokba adjon e nek csak a felét ut képzeln azt se, ho talosan képviselte ava áson, mely nem tarásával követkefe fan'aszitkusnak tűn kilenc év u'an jöjje a hitközég nagyobb gának, mint amenny De még inkább gyan a városi tanácshatá hangzik el, amikor minden eszközzel a misítésére törekszik.

A hitközég szá

Hirek az épülő országból

Az arab sajtó elégedetlenségét fejezi ki a gyarmatiügyi miniszter válasza fölött, amit az arab követeléseket tartalmazó memorandumra adott. Az arab lapok nem tartják kielégítőnek az új törvényjavaslatot sem a földbirtok viszonyokra, mely javaslat tudvaleg a földvásárlás korlátozására irányul. Ezenkívül hangoztatják azon követeléseiket, hogy a kormány zárja le a zsidó bevándorlást. A lapok szerint az arab vezetők értekezletet is tartottak, amelyen ugyancsak elégedetlenségüket fejezték ki a kormány válasza tekintetében és ezért újabb memorandumot készítenek a gyarmatiügyi hivatal és a palesztinai kormány elé terjeszteni.

Az „Adifaa“ című arab lap értesülése szerint a kormány az egészségügyi hivatal útján népszámlálást folytat az országban. Tel-Aviv lakosságának számát 130 ezerre, Jaffáét 68 ezerre becsülik. A számlálást a főköormányzó utasítására folytatják le a földvásárlás korlátozására irányuló törvényjavaslat kapcsán.

Tul-Keremben új repülőteret épít a kormány. A Haifában koncentrált angol tengeri és légi flotta téli hadgyakorlatait február 18—20-ika között zajlottak le.

Háromszáz illegális zsidó bevándorló tömegküldetésben jelent meg a Vaad Leumu legutóbbi ülésén és követelték, hogy a nemzeti tanács eszközölje ki palesztinai helyzetük legalizálását. A küldöttség vezérszónoka kifejtette, hogy az illegálisok számára tarthatatlanná válik az élet az adott viszonyok között. Sokan közülük évek óta elszakadva énekek hozzártartozóiktól, jöllehet gazdaságilag biztos egzisztenciájuk van Palesztinában és sok munkást foglalkoztatnak vállalkozásaikban.

A palesztinai héber sajtó felhívást intéz a Jisuvhoz a damaszki zsidóság érdekében, mely nagy nyomorban sanyalódik és amelyet igen súlyosan érintett a szíriai kereskedelmi sztrájk. Az első adományokat azon zsidók rótták le, akik Damaszkuszból kerültek Palesztinába.

A héber egyetem professzorai a szemeszteri szünetben előadásokat fognak tartani a mezőgazdasági kolóniákon. Számos egyetemi tanár jelentette be készségét erre a munkára, mely újabb kapcsolatot teremt az egyetem és az ország lakossága között.

Kidolgozás alatt áll egy tervezet, mely 2000 új ház építését irányozta elő Kirjath Chaim-ban (Haifa Bay). A közeli napokban már megkezdődnek a talajjavítási és utépítési munkálatok az új építkezések előkészítésére.

A Hadar Hakamel (Haifa) tanácsa új utak építéséhez látott hozzá a Karmelen. A munkálatokat a Missrad Kablani (a Hisztadruth vállalkozási irodája) hajja

végre és 170 munkás dolgozik az utépítésben.

A Ramat Gan-i „Gerev“ nevű nagy harisnygyár, mely néhány héttel ezelőtt gazdasági és pénzügyi nehézségek következtében bezárta üzemét, most újra felvette a munkát. Egyelőre csak egyik osztályát helyezték üzembe a gyárnak, de rövidesen a többi üzemek is megindulnak.

SZÍNHÁZ-FILM

Bécsi tavasz

Szombaton este lesz a bemutató előadása Komjáthy Károly legújabb operettjének, a Bécsi tavasznak. Az operett Gróf László rendezésében kerül színre és a régi békeévekben játszó operett igazi békebeli hangulata kellemes reminiscenciákat fog ébreszteni mindazokban, akik megnézik Komjáthy Károly gyönyörű valcerein, pattogó ritmusu indulói hűen simulnak az operett librettójához. Gyönyörű kiállításban, kitűnő szereposztás-

ban hozza ki a színház a Bécsi tavaszt, amelynek főszerepeit Solymosán Magda, Károlyi Leona, Wojiczky Elvira, Gróf László, Jenel János, Csóka József, Rajnai Sándor és Sándor Andor játsszák.

A Bécsi tavasz a társulat turnéja miatt most csak ötször szerepel egymásután a színház műsorán, de minden remény megvan rá, hogy a társulat visszaérkezése után még nagyon sokat fogja uralni a műsort.

„A cigány“ reprise a cluji Magyar Színházban

Ujszerű átdolgozásban, parádésan hozza ki a cluji Magyar Színház Szigligeti Edének híres népszínművét, „A cigány“t. Az előadást báró Kemény János író vezette be. Ismertette a darab esztétikai és nevelő értékeit és hogy miért indokoltak a kor szellemében való változtatások a klasszikus darabon. Végül Szentgyörgyi István emléktét idézte, a művészt, aki egykor a legteljesebbet nyújtotta a meges darab főszerepében. Az előadást frenetikus tapssal honorálta a közönség.

Hatalmas ünneplésben részesítette a publikum még Kádár Imrét, a darab átdolgozóját és korszerűsítőjét és Csiky Endrét, aki új zenét komponált „A cigány“ számára. A címszerepét Tóth Elek briliánsul játszotta, Cigány Rózsit Fényes Alice alakította nagy hatással. Nagy tetszés: aratott Stefanidesz Ili, Wojiczky Elvira és Báza Eva. Jeney János játszotta Peti, Borovszky Oszkár Gyurit. Mindkettő élvezetes volt. Köszegi Margit és Tompa Sándor ezuttal is kitűnően játszottak. Csóka József elragadó volt, Lantos Béa pompás figuráját a hajdu szerepében nem lehet könnyen felejteln. Az est a legszebbek egyike volt, amit az utóbbi években nyújtott a Magyar Színház.

HETI MŰSOR:

Péntek: Hivatalos szünet.
Szombat 9: Bécsi tavasz. (Komjáthy Károly rtrdkivűli sikert aratott legújabb nagyoperettje. Solymosán Magda, Károlyi Leona, Gróf László, Jenel János, Csóka József a főszerepekben. Premier bérlet 26. sz.)
Vasárnap d. u. 3: Gyimesi vadlírág (A romániai Székely Általmazottak Társaságának előadásában. Öcső helyárrakkal.)
D. u. 6: Bécsi tavasz. (Másodszor.)
Este 9: Bécsi tavasz. (Harmadszor.) (Harmadszor.)
Hétfő, fél 9: Bécsi tavasz. (Negyedszer. Rendés bérlet 26. sz.)
Kedd fél 9: Bécsi tavasz. (Ötödször.)
Szerda, fél 9: Nem ismerlek többé. (Vigjáték újdonság. Először. Solymosán Magda, Károlyi Leona, Gróf László, Jenel János a főszerepekben. Premier bérlet 27. sz.)
Csütörtök, fél 9: Nem ismerlek többé. (A tár-

sulat bucsuelőadása körutja előtt. Rendés bérlet 27. sz.)

ROMAN OPERA MŰSORA:

Pénteken, február 28-án: Szünet.
Vasárnap, március 1-én: Szimfonikus hangverseny. (Nino Rossi zongoraművésszel.)
Hétfőn, március 2-án: Szimfonikus hangverseny Luise Gmeiner zongoraművésszővel.)

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, pénteken szenzációs premier! Grace Moore a ma élő leghíresebb énekesnő új (II-ik) diadalmas filmjére: Az ének szárnyán. Partnere: Michael Bartlett, a Metropolitan híres tenoristája. Pergő, liktető cse ekmény. St. Moritz csodaszép felvételek. Rigoletto, Bohémélet, Troubadour áriái. Modern dalok. 1936-os év legkiemelkedőbb filmalkotása. Számított jegyek elővételben a mozgó irodájában délelőtt 10-től már kaphatók. Uj journal. Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné 2 filmmel: I. Sapho. II. A dübörgő végzet, főszt: Georg O'Brien. Öcső helyárrak.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Monumentális filmsoda. A teljes mű egy szerepe. Victor Hugo regénye után: Nyomorultak. Harry Baur-ral. Helyárrak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

MUNKÁS MOZGO MŰSORA:

Pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor. Szombaton nincs előadás. I. CSIKÁGÓ 1935. A KÉM. A szeczon legnagyobb kalandorfilmje. Főszerepben: James Gagney és Am Dvorák. Műsor előtt: II. Silly-simphonie. III. Micki-Maus. Journal. Helyárrak: 10 és 12+3 lej.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatása a

„Bixádi víz“

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégést fájdszám ellen a legjobb mari használatá enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj lerakat: Vltromia Rt. Caies Regele Ferdinand

A „Szentivánéji álom“ győzedelmes utja

Olvásóinknak nem lehet semmiféle kéteye ezen elsőrangú film fölől. A „Szentivánéji álom“ egy kiváló film. Grandiózus film. Páratlan teljesítmény a film történetében. Ugy a mese, a rendezés, a kiállítás, valamint a feldolgozás kiváló. Ilyen előadás még nem volt seholsem, mielőtt e filmet mutatták volna. De hagyjuk a szavakat... Beszéljenek a tények. És nézzük azon nagy európai városokat, ahol a „Szentivánéji álom“ bemutatották:

Kopenhága az összes eddigi bevételeket túlszárnyalta. Barcelona két héttig játszotta hatalmas sikerrel. Madridban minden eddigi bevételet túlszárnyalt. Párizs harmadik hete játssza a filmet rekordbevételrel. Bécs 32 napja játssza a filmet hatalmas sikerrel. Helsingfors 21 napja játssza a filmet és a legnagyobb bevételt érte el az országban. Lengyelország: Varsó 40 napig játszotta, Lemberg 16 napig játszotta, Lodz 19 napig játszotta, Krakó 14 napig játszotta, Vilna 6 napig játszotta. Budapest 28 nap óta játssza, Athén 14 nap óta játssza, Tel-Aviv 21 nap óta játssza. Azt hisszük fölösleges minden további kommentár.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleglelevelt csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA“ iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Detailista fahivatalnokot azonnaira keresek. Ajánlatok „Igenyek megjelölésével“ jelgére kiadóba.

Eladó 1 esetleg 2 Cur Salom parcella. Ajánlatokat „8000“ jelgére a kiadóba.

Milión hozománnyal keres szombattartó férjet egy intelligens, javakorabeli, szép övegyasszony. Házasságközvetítők kizárva. Ajánlatokat „Független“ jelgére a kiadóba.

Földgázal égetett hornyolt és hódfarkucserépet dicsőánmártini gyárukából, fátéglát és speciális üreges válszfáltéglat síghiszoari üzemünkéből a legolcsóbb napliron azonnal szállítunk. „HERCULES“ S. A. Dicsőánmártin.

Románul, németül tudó gép- és gyorsírásban jártas megfelelő gyakorlattal bíró irodakasszony alkalmazást nyerhet. Fizetése megegyezés szerint. Cim a kiadóban.

100.000 lej kaucióval pénztárnokai, kiszolgálóni vagy más bizalmi állást keresek szombat megtartásával. Vidékre is elmegyek. Leveleket „Megbízható“ jelgére Pallos könyvkereskedésbe Oradea.

Intelligens, független, szerényigényű, erkölcsös zsidó nő családtagként otthont találhat. Munkaköre: felügyelet 2 kis árvaleánykára. háztartás (főzéssel) cseléd mellett. Részletes ajánlatok dr Hauslich Targu-Muresra küldök.

Rövid fekete zongora bérbeadó. Str. Măcelariilor 8, I. em.

Goga jelölti...
— Goga jelölti...
— Cáfólják Sasu...
— Tsaurescu péntek...
— Válfőzetlanul...
— Meghalt Pavlov...
— Az Országos Z...
— Értésítés. A cluj...
— A Carrefour feb...
— Románul, németül...
— 100.000 lej kaucióval...
— Intelligens, független...
— Rövid fekete zongora...

Cáfólják Sasu...
Bucurestiből je...
földművelésügyi min...
matkozólag.

Tsaurescu péntek...
Bucurestiből je...
miniszterelnök péntek...
érkez vissza a cspa...
és üzemek látogatásá...

Válfőzetlanul...
miniszter állapota. Bucu...
tescu közoktatásügyi...
tozatlan. Az orvosok...
suk után teljes nyuga...
miniszternek.

Meghalt Pavlov...
Moszkvából jel...
fiziológia hírneves tan...
temen, 86 éves koráb...
1904-ben megkapta a...
összel ő elnökölt a f...
nemzetközi kongresszus...
nagy tudósát a szovje...
és helyén és lehetővé...
ban nagy laboratórium...
az orosz tudományos...

Az Országos Z...

Str. Seguna 7. sz. ala...
pénteken, február 28-...
között dr Schwartz...

Értésítés. A cluj...
donosok szindikátusa...
hozza a t. közönségnek...
ció jömenetelére való...
zónség érdekében, jövő...
a bérletek kizárólag...
adstnak kl. Cluj, la 26...
lettel: A Rapid szind...

A Carrefour feb...
A párizsi Editions du...
folyamán a következő...
ket fogja kiadni: HIL...
német katolikusok és...
vezéregyénisége ismert...
a harmadik birodalom...
ját. Hilders motorosie...
met hadsereg és a...
motorizálásának katon...
zója A. Müller. Der U...
Fowler-Wright szenzá...
nek német fordítása. A...
az angol eredeti a apj...
ismertette „Háború...
André Malraux, a G...
német koncentrációs...
mely német fordításba...
tung cím alatt jelenik...
Weit, Barbusse utolsó...
tása.

Eljegyzés. Glüc...
Strohl Sándor Rus jeg...
értésítés helyett.)

Eddington: A termé...
Szerzője a cambridgel...
szat és kísérleti fizika...
legünne; e tebb termés...
tudományi írása. Ne...
tudományos problémáib...
ve, amely a cornelli...
két előadását foglalja...
a csillagok szerkezete...
gia, a kozmikus ködök...
légegyetem csak kisa...
nak a hatalmas élmény...
ton könyve lakusnak...
arant jelent. A parányo...
ügy képet ad az olvas...
végtelen távlatáról. E...
dánivalóit mindvégig...
világosan veti papírra...
társául szegődik, felejt...
kével teszi le a művés...
remekművet. A vaskos...
lapon, sok képpel, d's...
224.— minden könyv...
Lepagenál, Cluj. Kérje...
jegyzékét.

AUTOBUSZ-JÁRAT

MENETREND

	I.	II.	III.		I.	II.	III.
ind.	6.—	13.—	17.—	Cluj Oradea Arad Timisoara	Érk.	10.—	15.— 19.30
Érk.	10.—	17.—	21.—		ind.	6.—	11.— 15.30
ind.	12.30	17.—	21.—		Érk.	6.—	10.— 15.—
Érk.	15.30	20.—	—	ind.	—	7.— 12.—	—
ind.	16.—	20.30	—	Érk.	—	7.— 12.—	—
Érk.	17.30	22.—	—	ind.	—	5.30	10.30

Cluj-Oradea-Salonta-Arad Timisoara között

TARIFA:

Cluj—Timisoara szimpla L 300, retour L 550
Cluj—Arad szimpla L 250, retour L 450
Cluj—Oradea szimp'a L 150, retour L 250

Kényelmes új kocsik. Részletes felvilágosítást az autbuszszállomáson. — Telefonszám: 155.

UJ KELET Legújabb hírek

Értesítők
Közlöny
No. 224713/929

18. Telefon: 8-61. E.
Návodta 110, negye
Szre 806, egészére
Háldre: Hávodta 2,
Földre 12, egészére
Gótsák díjazás az
KELET" az ardélyi
6000g egyetlen pol
Cikkeknek utánnomá
sne megjelölésével

Óriási izgalmak, uccai tüntetések, parlamenti verekedések közepette tartotta meg Goga a mehedinti választásról interpellációját

Ezres tömegek vonultak ki az uccára Goga beszédének ideje alatt. Gh. Cuza inzultálta Solomon Virgil nemzeti-parasztpárti képviselőt

Bucuresti, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Csütörtökön délután rendkívül izgalmak között zajlott le a képviselőház ülése. Goga interpellációját várta az ország politikai közvéleménye a mehedinti választások kérdésében. Az egész főváros nagy izgalmak között várta a parlamenti beszédet. A Dámbovíja két partján ezrekre menő tömeg gyűlt egybe a nemzeti parasztpárt és a nemzeti kereszténypart híveiből. A rendőrség rendkívül erős készültséggel vonult ki és vízbombákkal felszerelt autók, mo'orbiclikken, nagy-számú rendőr tartja fenn a rendet.

A képviselőház ülésének megkezdése előtt az uccán is erős intézkedésekre volt szükség, hogy a csoportok összeütközését megakadályozzák. A kamara rendőrsége szigorúan ügyelt arra, hogy zavargó elemek ne juthassanak be az ülésterembe. Ennek ellenére kisebb számú incidensek mégis történtek a képviselőház előtt.

Kétkingben jelentek meg a cuzista képviselők

Délután két órakor a kamara zsúfolásig megtelt. A nemzeti kereszténypart képviselői jó része kétkingben egyenruhában jelent meg. A nemzeti kereszténypart képviselői délután 3 órakor az Athene Palace előtt gyülekeztek és tesületleg vonultak a kamarához Mihalacheval és Lupuval az élükön. A belügyminiszterium megerte az intézkedéseket, hogy a csoportot a főváros legkétesebb elemeiből egybeesdítve nemzeti kereszténypartit tömeg ne inzultálhassa.

Az ülést Saveanu elnök nyitotta meg, aki figyelmeztette a közönséget, hogy az első tüntetés alkalmával ki fogja üríteni a karzatot. Potarca nemzeti parasztpárti az első felszólaló, aki pártja nevében kéri, hogy a mehedinti ügyei választások ügyében bejelentett interpellációkat Inulej belügyminiszter távollétében is tartsák meg.

Felvonulnak a kvestorok

Ekkor vonulnak be a terembe a képviselőház kvestorai, nagy feltűnést kelteve és a nemzeti parasztpárt és a nemzeti kereszténypart padjai között helyezkednek el, hogy az esetleges összeütközéseket elhárítsák.

Goga interpellál

Goga lép a szószekekre és a pótválasztások erkölcsi és szellemi háttéréről kezdett beszélni. A nemzeti kereszténypart csak mint szervezet új — mondotta Goga — mert elvei azoknak az őszönöknek a kikristályosodott formái, amelyek az országot mindig megmentették nehéz pillanataiban. Igyekezünk meggyőzni róla, hogy milyen visszhangot keltettek elveink a tömegekben. Ez a visszhang mindenütt erős volt. Egy bizonyos közvélemény az első pillanattól fogva ellenséges magatartást tanusított elveinkkel szemben. Mehedintiben nem Goga és Lupu, hanem Goga és a zsinagóga állottak egymással szemben.

Dr Lupu félbe akarja szakítani Gogát, mire Filica Joand feje kiált:

— Közönséges részeges bitang!

Egymásnak rohan a két tábor Óriási tumultus keletkezik. A két ellentábor egymást szidalmazza, mire a gyűlést felfüggesztik. Pár percnyi szünet után a nemzeti parasztpárt szidalmi közepette újra Goga lép a szószekekre és a zsidó sajtót támadja, mely ő: a mehedinti választások alkalmával aljas rágalomokkal illette. Azzal vádolják, hogy a magyar és német célok szolgálatában áll. Ez ellen tiltakozik. A kétkinges szervezet kampókereszteje nem a Hitler kampókereszteje, hanem a Cuzáé, aki ezt még Hitler születése előtt viselte. A nemzeti szocializmus és a nemzeti keresztény program nem összeegyeztethetők. Hitler programja szocialista program, amit nem lehet mezőgazdasági államban megvalósítani.

A zsidó sajtó a román népiélek megromlására tör. Magyarországot a zsidó sajtó adta

el. Felemli, hogy mikor öccse, Goga Jenő, Budapestre ment, Tisza lapjának igazgatója el akarta adni neki vállalatát.

Cuza inzultálja Solomon képviselőt

Solomon közbekiált, mire Gh. Cuza odarohan és inzultálja. Bárca alelnök, aki az ülés vezetését közben átvette, a nagy tumultusban felfüggeszti az ülést. Az ujranyitáskor már Mosoiu ül az elnöki székben. A nemzeti parasztpárt tiltakozik, hogy Gh. Cuzát nem küldték fegyelmi ülés elé, mire az elnök kijelenti, hogy Solomon a felfüggesztés ideje alatt inzultálták. Madgearu erre a gyorsról

Jegyzetből igazolja, hogy Solomont az ülés alatt inzultálták. Nagy zajban jelenti ki az elnök, hogy Goga beszédének elhangzása után Gh. Cuzát fegyelmi bizottság elé küldi.

Goga újra a szószekekre megy, de az irtózatos zajban nem beszélhet. Erre Franasovici miniszter megy fel hozzá a szószekekre és két királyi dekretumot terjeszt be. Az újra megújuló zajban az elnök rendreusítja Madgearut. Végül Goga rendreinti pártitveit és a nemzeti parasztpárt is igéretet tesz, hogy csendben marad.

Goga ezután folytatja beszédét a zsidó sajtóról, óriási izgalmak közepette.

Szenzációs fordulat a Lindbergh-baby elrablásának bünperében

Nem szavazható a vád főtanuja. A rendőrség kicserélte a baby elrablásánál használt létrát

Newyork, február 27. (Rador). Trentonból jelentik, hogy a Lindbergh-baby elrablásával kapcsolatban bevezetett vizsgálatot most szenzációs felfedezésekre vezetett. Bebizonyosodott, hogy a vád főtanuja, Whited nem szavazható. Megállapítást nyert az is, hogy a létrát, amit állítólag Hauptmann használt a gyermekrablásnál, a rendőrség kicserélte.

dott, hogy a vád főtanuja, Whited nem szavazható. Megállapítást nyert az is, hogy a létrát, amit állítólag Hauptmann használt a gyermekrablásnál, a rendőrség kicserélte.

Cáfolják, hogy Sztalin ellen merényletet követtek volna el

MOSZKVA, február 27. Tegnap több külföldi lapban az a hír terjedt el, hogy Sztalin ellen merényletet követtek el. A merénylettel kapcsolatban ma Moszkvából hivatalosan cáfolják, hogy Sztalin ellen merényletet követtek el.

Izgalmas atmoszférában vette kezdetét a bucuresti antifasiszta monstre-pör tárgyalása

A tárgyalóterem előtt tumultuozus jelenetek zajlottak le, egy tüntetőt megsebesítettek, többeket letartóztattak

Bucuresti, február 27. A hadbírószágon ma kezdődött meg a 19 antifasiszta pere. A vádlottakat tegnap este a jilvai börtönből átszállították a hadbírószághoz. A tárgyalási terembe csak szigorú ellenőrzés után lehet bejutni. A hadbírószághoz szobái tele vannak tanukkal, akik közül azonban számos nem jelent meg, mert a védelem 2700 tanut idéztetett be.

A hadbírószághoz elnöke Mihail Badescu ezredes, a vádat Atanasau kapitány hadbíró-ügyész képviseli, míg a védelmet Ella Negruzzi, Zissmann, Lascar Saragea, Laurentiu, Patrascanu, Stefan Niculescu, stb. látják el.

A beidézett tanuk egy csoportja a Sándar uccában ma tüntetést rendezett „le a fasizmussal” kiáltásokat hallatva. A rendőrség közbelépett, tumultus támadt, egyik tüntető Gherbea nevezzük megsebesült. Több letartóztatást eszközöltek.

Miután az elnök, majd a hadbírószághoz tagjai letezik az esküt, a vádlottak kihallgatása veszi kezdetét.

Az elnök személyi adatainak bediktálására szólítja fel Anna Pauker vádlottat.

Elnök: Hol lakik?
Anna Pauker: Nyole hónapja Vacaresti-

ben. Önkényes módon letartóztatták és rámlottak, mert a nép békéjét és javát akartam.

Elnök: Vádlott! feleljen a feltett kérdésekre.

Anna Pauker (ismétli): Anna Pauker vagyok, Vacarestiben lakom.

Elnök: A következő vádlott Smil Moscovici, hány éves és hol lakik?

Vádlott: 39 éves vagyok, Vacarestiben lakom, önkényes módon letartóztattak, mert a nép békéjét és javát akartam.

Elnök: Felfüggesztem a tárgyalást. (Hatalmas zaj.)

Öt perc szünet után folytatják a tárgyalást a vádlottak névsorának felolvasásával.

Maurer ügyvéd rámutat arra, hogy a közönséget nem engedik be a tárgyalásra. Több letartóztatást eszközöltek és több lövést adtak le a levegőbe.

Elnök: Rám csak a tárgyalóterem rendezte tartózik.

Maurer: Lépjön közbe a királyi ügyész ur.

Ella Negruzzi: A 103-ik törvénycikkely értelmében a tárgyalások nyilvánosak mégis csak ügyvédek és újságírók tartó-

zkodnak a teremben.

Elnök: (a terem egyik sarkára mutat) És azok kik?

Ella Negruzzi: Rendőrközegek.

Cruceanu ügyvéd: Több embert, akik be akartak hatolni a tárgyalóterembe, a rendőrök bántalmaztak. Nem lehet azt mondani, hogy a tárgyalás nyilvános és hogy a 103-as cikkelyt tiszteletben tartják.

Davidovici ügyvéd emlékiratot terjeszt elő számos munkás és intellektuel nevében, akik szolidaritást vállanak a vádlottakkal és azok felmentését kéri.

Ügyész: Elvetemültség a román állam jelenlegi nyugalmával szemben.

A védelem tiltakozik.

Maurer kéri, adjanak szót Pauker vádlottnak, aki kijelenti, hogy a vádlottak a pert politikai eseménynek tekintik és a közönség képviseltetni akarja magát a tárgyaláson.

Ügyész: Elhiszem, hogy mindez megfelel a valóságnak, de a teremben nincs helye és ezért bizonyos intézkedésekre volt szükség. Azokat a közegeket, akik revolverüket használták, letartóztatták.

A bíróság 10 percnyi szünetet rendelt el, majd annak megállapítását kéri, melyik ügyvédek fogják az egyes vádlottakat védeni?

Anna Pauker kijelenti, hogy ő saját maga fogja védelmét ellátni. Az ügyvédek azonban szolidárisan az összes vádlottakat akarják védeni. A tárgyalást ezután berekesztették.

Még nem döntött a vádtanács dr. Ungár Adolf szabadiábra helyezése ügyében

Csütörtök reggel folytatódik a vádtanács tárgyalása hármastanács előtt

Timisoara, február 27. A törvényszék vádtanácsa ma reggel 9 órakor kezdte meg tárgyalni a letartóztatásban levő dr Ungár Adolf ügyét. A tárgyalás rövid déli szünettel este fél 8 óráig tartott. A két bíróból álló vádtanács nem tudván egyetemes álláspontra jutni, úgy döntött, hogy a tárgyalást csütörtök reggel folytatják, amikor is hármastanács fogja tárgyalni az ügyet. Addig természetesen dr Ungár az ügyészség foglya marad.

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztlainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esnek naponta, szines élettelirása a fasizmus uralma alatt

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvcsatályában.

Uj magyar építőművészet

Györgyi—Dr Hüti—Kozma. Hatalmas album, 300 butor, épület, fényképek, tervek. Lei 528.

Lepagenál Cluj

Kérje a szakkönyvek teljes jegyzékét.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURA

A miniszter ur

A napokban a k. javaslatot terjesztett agyminiszter. A törvény ellen irányul a származásuknak az vehessenek fel. A t. a román zsidókra g. megessen románosítják ges sajtó már hosszú a Porunca Vremii és mindig naponta köz. mak a névsorát, aki tották.

Pop Valer most h. saésnek. De tévedett gzeel a törvénnyel a. ságának. Az ország. szí, hogy Pop Valer. szabadságjogától, de vidtva.

Az összisidóságot, bozza, népi művöltáb a zsidó tömeg, mely és itt nehéz allamp. de nagyon kevés a. legnehezebb kisebbsé. vánt ménsak látsza megmaradt népi ke. ayos esetekben törté. séretek, ha a rég. kamos zsidók között. egyser az a törekv. románál cseréljek t. mi érvényesülés ut. reső egyének kísér. tás nem más, mint. áttal mindig elített. amely sohasem has.

A kisebbségi neve. normális körülmény. ram szokott lenni. program, mely a t. képességét és erős. ja. Normális körü. sebbeségűenes progr. nosítás elősegítését. emlékeztünk a kise. párti sajtónak ar. névrozamosított tene. Valer dr, a szélsősé. cios magatartását. vényvel vágott élét. tásnak. Nem hinni. gi fórum, mely e. ahogyan a zsidóság. Herskovitsok. Hier. nem érdeke a mag. ből Dionisukát és. ragjanak.

A mi zsidó sze. mellett érvényesült. érzeti szempontnak. száelést követtek. ton. Minden ember. a névvel érvényes. Név és név között. ség, mint nép és. közzött. A Chaim. olyan szép, mint a. vagy a Stefanescu. milyen füllet hallj. pen a zsidóság fl. zengősi a Chaim. nem kívánjuk elha. az erkölcsi felfo. Nincs is szükség r. neveket. Ervényesü. kinek tehetségé. Krausz Simon, We. Ausnütt, Kaufman. a román királyi e. nyelstt.

Elhíhet nekünk. szeretjük a tiszta. akarjuk, hogy a. zsidó legyen zsidó. hogy mimikrik né. zótti együttélést.

A miniszter ur. neveket akarunk. jogokat követelü. nescu mellett az. az uton nem bán. rendelet célt téve. halja az egészét.